

Redactionele kanttekening

In de afgelopen tijd verschenen in dit tijdschrift verscheidene artikelen, waarin over zeer verschillende onderdelen van het jaaronderzoek 1958, Verloskunde van de huisarts, door de desbetreffende werkgroep werd gerapporteerd.

Wanneer men de tot nu toe verschenen stukken beschouwt komt men onder de indruk van het unieke materiaal, dat door gezamenlijke inspanning van enkele honderden huisartsen werd vergaard en nu met grote volharding door de werkgroep — bestaande uit H. A. J. Verhagen te Zwolle, Dr. D. Hoogendoorn te Wijhe en P. Comou te Zwartsluis — wordt bewerkt. Dankzij de arbeid van deze groep zijn wij veel belangrijke zaken aan de weet gekomen en er is — dunkt ons — alle reden op deze plaats te getuigen van onze grote waardering voor allen, die aan dit project medewerkten.

De redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” wil hier gaarne wijzen op twee belangwekkende aspecten van het in deze aflevering van het

tijdschrift opgenomen artikel „Beschouwing over de bepaling der rhesusfactor bij het jaaronderzoek 1958”.

In de eerste plaats wordt in dit verslag op een waarneming gewezen welke een bevestiging geeft van wat tot nu toe slechts een indruk was, namelijk, dat door het medewerken aan een groepsonderzoek de instelling van de medewerker verandert: hij gaat nauwkeuriger werken en is zo mogelijk vollediger. In dit verslag wordt dit verschijnsel fraai geïllustreerd door het gedurende het onderzoekjaar opvallend afnemen van het percentage gevallen, waarin de rhesusfactor niet werd bepaald.

In de tweede plaats kan men in de laatste alinea's van dit stuk eerlijke kritiek lezen op het eigen handelen. Het komt ons voor, dat dit een belangrijke winst betekent, die uiteindelijk moge resulteren in een steeds volledig uitgevoerde prenatale zorg, waarbij het bepalen van de bloedgroep en de rhesusfactor — en indien deze negatief is, het bepalen van antilichamen — even gebruikelijk is als het meten van de bloeddruk of het controleren van de urine op eiwit. Het aantonen van leemten in onze werkwijze dwingt ons uiteraard deze leemten op te vullen, doch dit geldt eerst recht, nu wij het zelf waren, die deze leemten aantonden. H.

VAN DE WERKGROEP: VERLOSKUNDE VAN DE HUISARTS

*Beschouwing over de bepaling der rhesusfactor bij het jaaronderzoek 1958**

Bij de opzet van het jaaronderzoek 1958 hebben wij onze gedachten onder meer laten gaan over de vraag: hoe vaak doet een huisarts een onderzoek naar het voorkomen van rhesusantagonisme en welke zijn de uitkomsten van zijn verloskundig handelen hiermede?

Uitgaande van de gedachte, dat misschien de bepaling van de rhesusfactor nog geen gemeengoed was, en dat bovendien een groepsonderzoek een stimulerende factor zou kunnen zijn om meer en meer tot deze bepaling over te gaan, werd per kwartaal van het jaar de frequentie der rhesusfactorbepalingen nagegaan voor de drie sociale klassen in de stad en op het platteland.

Er is een categorie artsen, die in principe pas bij een tweede zwangerschap tot bepaling van de rhesusfactor overgaat; met deze overweging is echter in het volgende geen rekening gehouden.

Uit *tabel 1* blijkt, dat in de stad het percentage van de niet verrichte rhesusbepalingen van het eerste naar het tweede kwartaal daalt van 15,0 tot 11,4

en van 11,0 in het derde kwartaal tot 6,8 in het vierde kwartaal. Op het platteland zien wij alleen een duidelijke daling van dit percentage van het eerste naar het tweede kwartaal van 26,7 tot 17,7, waarna het derde en het vierde kwartaal maar weinig lager liggen.

Wij zien, dat tussen stad en platteland dus niet alleen een verschil in niveau valt te constateren, doch ook in gedrag. Het lijkt alsof het onderhavige onderzoek een gunstige invloed op de frequentie der rhesusfactorbepaling heeft gehad.

Beziet men de sociale klassen, dan blijkt de rhesusfactor bij de hogere sociale klasse iets meer bepaald te zijn; de verschillen zijn echter gering.

Vervolgens gingen wij de uitslag der rhesusfactorbepaling na.

In *tabel 2* is ook weer een verdeling per kwartaal aangehouden, waarin wij echter niet veel verschil verwachtten. Ons interesseerde in hoofdzaak het aantal gevallen, waarbij antilichamen in het moederlijke bloed waren aangetoond, namelijk 60 (0,7 procent) en hoe het met de levenskansen van deze kinderen was gesteld.

De verdeling van deze zestig geboorten naar

* Onderzoek met financiële steun van de Gezondheidsorganisatie T.N.O.; de statistische bewerking geschiedde door het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde.